

Sygn. akt IV Pa 96 /16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 października 2016r.

Sąd Okręgowy Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Zielonej Górze

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Bogusław Łój (spr)

Sędziowie : Sędzia SO Roman Walewski

Sędzia SO Rafał Skrzypczak

Protokolant : st.sek.sąd. Zofia Fechner

po rozpoznaniu w dniu ***4 października 2016r. w Zielonej Górze***

na rozprawie

sprawy z powództwa ***A. C.***

przeciwko ***(...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Z.***

o sprostowanie świadectwa pracy

na skutek apelacji ***pozwanego***

od wyroku Sądu Rejonowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w Zielonej Górze

z dnia 10.06.2016r. (Sygn. akt IV P 63/16)

I. oddala apelację;

II. zasądza od pozwanego A. A. P. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. na rzecz powoda A. C. kwotę 180 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.

SSO Roman Walewski SSO Bogusław Łój SSO Rafał Skrzypczak

Sygn. akt IV Pa 96/16

UZASADNIENIE

Powód A. C. w pozwie skierowanym przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Z. wniósł o zobowiązanie pozwanego do sprostowania wydanego świadectwa pracy w ten sposób, że w miejsce dotychczasowego trybu zakończenia pracy, poprzez rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia (art. 52 k.p.) pracodawca ma dokonać zmiany polegającej na zamieszczeniu w świadectwie pracy informacji, że rozwiązanie umowy o pracę nastąpiło za wypowiedzeniem dokonany przez pracodawcę. Ponadto wniósł o zobowiązanie pozwanego do wydania nowego sprostowanego świadectwa pracy oraz o zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu powód wskazał, że w dniu 25.07.2013 r. pracodawca powoda rozwiązał z nim umowę o pracę w trybie art. 52 k.p. tj. z powodu ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych. Powód skorzystał z prawa odwołania się do sądu pracy, zaś wyrokiem z dnia 30.04.2015 r. powództwo zostało oddalone. Na skutek wniesionej apelacji Sąd Okręgowy w Zielonej Górze wyrokiem z dnia 29.09.2015 r. zmienił zaskarżony wyrok w całości zasądzając na rzecz powoda należne odszkodowanie z tytułu niezgodnego z prawem rozwiązania przez pracodawcę umowy o pracę bez wypowiedzenia.

Pomimo przedstawionego stanu faktycznego pozwana spółka lekceważąc ciężące na niej obowiązki do dnia dzisiejszego nie wydała powodowi nowego świadectwa pracy, które uwzględniałoby treść zapadłego, prawomocnego orzeczenia.

Pozwana (...) spółka ograniczoną odpowiedzialnością w Z. w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na swoją rzecz zwrotu kosztów procesu.

W opinii pozwanego wyrok Sądu Okręgowego z dnia 29.09.2015 r. narusza przepisy prawa materialnego i procesowego, wobec czego w dniu 5.02.2016 r. wniesiona została od niego skarga kasacyjna.

Pozwany wywodził, że z przepisu art. 97 § 3 k.p., na który powołuje się powód wynika, że pracodawca jest zobowiązany zmienić świadectwo pracy w zakresie wynikającym z tego przepisu w przypadku, gdy z orzeczenia sądu pracy wynika, że rozwiązanie z pracownikiem umowy o pracę bez wypowiedzenia z jego winy nastąpiło z naruszeniem przepisów o rozwiązywaniu umów o pracę w tym trybie. W wyroku natomiast sąd pracy uznał, że rozwiązanie umowy o pracę było nieuzasadnione.

Pozwany ponownie wskazał, że na mocy wyroku Sądu Okręgowego odszkodowanie na rzecz powoda zasądzono tytułem odszkodowania za nieuzasadnione rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia. Wydanie wyroku nie spełnia więc hipotezy, o której mowa w art. 97 § 3 k.p. Takiego obowiązku nie przewidują również przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie szczegółowej treści świadectwa pracy oraz sposobu i trybu jego wydawania i prostowania z dnia 15.05.1996 r. (Dz.U. Nr 60, poz. 282).

Pozwany wywodził, że przepisy prawa wyraźnie rozróżniają pojęcia „nieuzasadnionego rozwiązania umowy o pracę” oraz „rozwiązania umowy o pracę z naruszeniem przepisów”. Takiego rozróżnienia nie ma natomiast w przepisie art. 97 § 3 k.p.

Wyrokiem z dnia 10.06.2016 r., sygn. akt IV P 63/16, Sąd Rejonowy w Zielonej Górze, Wydział IV Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, zobowiązał pozwaną Spółkę do wydania powodowi nowego świadectwa pracy z informacją, że stosunek pracy ustał na skutek wypowiedzenia dokonanego przez pracodawcę (art. 97 § 3 k.p.) (pkt I); zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 120,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt II); nakazał ściągnąć od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 30,00 zł tytułem nieuiszczonej opłaty sądowej (pkt III).

Sąd Rejonowy ustalił, że pismem z dnia 25.07.2013 r., doręczonym w tym samym dniu (...) sp. z o.o. S.K.A rozwiązała umowę o pracę z powodem A. C. bez zachowania okresu wypowiedzenia z powodu ciężkiego naruszenia podstawowych obowiązków pracowniczych polegającego na istotnym zagrożeniu interesów pracodawcy, z jednoczesnym naruszeniem elementarnych reguł ostrożności przez całkowite ignorowanie następstw działania, do czego obligowało zajmowane przez pracownika stanowisko.

Pozwany wydał powodowi świadectwo pracy, w którego punkcie 3A wskazał, że stosunek pracy ustał na podstawie art. 52 § 1 pkt 1 k.p.- rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika.

Wyrokiem z dnia 30.04.2015 r., wydanym w sprawie o sygn. akt IV P 873/13 Sąd Rejonowy w Zielonej Górze oddalił powództwo wniesione przez powoda A. C. o zapłatę odszkodowania. Na skutek apelacji wniesionej przez powoda Sąd Okręgowy w Zielonej Górze wyrokiem z dnia 29.09.2015 r., wydanym w sprawie o sygn. akt IV Pa 78/15 zmienił wyrok Sądu Rejonowego w Zielonej Górze w ten sposób, że zasądził od pozwanego (...) sp. z o.o. w Z. na rzecz powoda A. C.

kwotę 43.000,00 zł tytułem odszkodowania za nieuzasadnione rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia oraz obciążył pozwanego kosztami procesu za obie instancje.

Powód A. C. złożył skargę do PIP z uwagi na fakt niewydania nowego świadectwa pracy uwzględniającego zmianę trybu rozwiązania umowy o pracę.

Inspektor pracy wystąpił do pozwanego o wystawienie powodowi A. C. nowego świadectwa pracy zgodnie z obowiązkiem wynikającym z rozporządzenia z dnia 15.05.1996 r.

Pozwany w piśmie z dnia 5.01.2016 r. poinformował Okręgowy Inspektorat Inspekcji Pracy, że powołane w wystąpieniu podstawy prawne nie mają zastosowania, gdyż Sąd Okręgowy w Zielonej Górze zasądził na rzecz powoda odszkodowanie za nieuzasadnione rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia, zaś obowiązek wydania nowego świadectwa pracy spoczywa na pracodawcy wyłącznie w przypadku, gdy rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia nastąpiło z naruszeniem przepisów prawa.

Pismem z dnia 29.12.2015 r. powód A. C. wezwał pozwanego do niezwłocznego wydania świadectwa pracy. Pozwany pismem z dnia 5.01.2016 r. udzielił tożsamej odpowiedzi jak w piśmie kierowanym do Okręgowego Inspektoratu Pracy.

W oparciu o ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy zważył, że powództwo okazało się zasadne.

Jako podstawy prawne rozstrzygnięcia Sąd Rejonowy powołał art. 97 § 3 k.p. i § 5 ust. 3 i ust. 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie szczegółowej treści świadectwa pracy oraz sposobu i trybu jego wydawania i prostowania z dnia 15.05.1996 r.

Wbrew stanowisku pozwanego, zdaniem Sądu I instancji, cytowany przepis nie wyłącza obowiązku pracodawcy, albowiem jego wykładni należy dokonać w powiązaniu z przepisem art. 56 § 1 k.p., który niewątpliwie stanowił podstawę prawną odszkodowania zasądzonego na rzecz powoda od pozwanego na mocy wyroku Sądu Okręgowego z dnia 29.09.2015 r. Przedmiotem żądania powoda było odszkodowanie mające swą podstawę prawną właśnie w przepisie art. 56 § 1 k.p.

Podstawę zasądzenia odszkodowania z art. 56 § 1 k.p. stanowi więc rozwiązanie umowy o pracę przez pracodawcę bez wypowiedzenia, z naruszeniem przepisów o rozwiązywaniu umów o pracę w tym trybie, co odpowiada brzmieniu art. 97 § 3 k.p., który stanowił podstawę prawną żądania powoda w niniejszym postępowaniu.

Niezależnie więc od brzmienia sentencji wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze, gdzie istotnie wskazano, że odszkodowanie przysługuje z tytułu nieuzasadnionego rozwiązania umowy o pracę – niewątpliwie jest, że podstawę prawną żądania stanowił właśnie przepis art. 56 § 1 k.p., w którym mowa jest o naruszającym przepisy rozwiązaniu umowy o pracę i który (w przeciwieństwie do art. 45 § 1 k.p.) w ogóle nie zawiera pojęcia nieuzasadnionego rozwiązania umowy o pracę.

Słuszność ma pozwany wywodząc, że przepisy prawa rozróżniają pojęcie „nieuzasadnionego rozwiązania umowy o pracę” i „rozwiązania umowy o pracę z naruszeniem przepisów prawa”, jednak pierwszym z nich ustawodawca posługuje się m.in. w art. 45 § 1 k.p., który dotyczy wypowiedzenia umowy o pracę, a nie rozwiązania jej bez wypowiedzenia. Odszkodowanie przysługujące pracownikowi na podstawie art. 56 § 1 k.p., a więc w przypadku rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia ma swą podstawę w ustaleniu, że czynność pracodawcy „narusza przepisy o rozwiązywaniu umów o pracę w tym trybie”. Jak przyjmuje się w piśmiennictwie, rozwiązanie niezwłoczne jest niezgodne z przepisami, gdy nastąpiło: a) bez przewidzianej prawem przyczyny, b) bez zasięgnięcia opinii lub uzyskania zgody związku zawodowego, c) z przekroczeniem miesięcznego terminu przewidzianego na rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika, d) bez dopełnienia wymagań dotyczących formy rozwiązania umowy.

W analizowanym przepisie niezgodność z przepisami prawa dotyczy więc zarówno uchybień formalnych (np. termin), jak i braku przyczyny. Z kolei przepis art. 45 § 1 k.p. posługuje się pojęciem nieuzasadnionego lub naruszającego przepisy o wypowiedzeniu umowy o pracę.

Zdaniem Sądu I instancji, niezależnie od brzmienia sentencji wyroku Sądu Okręgowego, taka była podstawa prawna zasądzenia odszkodowania na rzecz powoda A. C., co aktualizowało obowiązek pozwanego wynikający z cytowanego przepisu art. 97 § 3 k.p., gdyż ziściła się określona w nim norma prawna. Dlatego też powództwo zostało uwzględnione.

Apelację od powyższego wyroku wniosła pozwana Spółka, zaskarżając wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie przepisu prawa materialnego, tj. art. 97 § 3 k.p. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że pracodawca jest obowiązany zamieścić w świadectwie pracy informację, że rozwiązanie umowy o pracę nastąpiło za wypowiedzeniem dokonany przez pracodawcę w przypadku gdy z orzeczenia sądu wynika, że rozwiązanie umowy o pracę z pracownikiem było nieuzasadnione oraz uznanie, że taki obowiązek powstaje po stronie pracodawcy niezależnie od brzmienia sentencji wyroku.

Pozwana ponadto wniosła o przedstawienie Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia następujących zagadnień prawnych:

1. Czy na podstawie przepisu art. 97 § 3 k.p. pracodawca jest obowiązany zamieścić w świadectwie pracy informację, że rozwiązanie umowy o pracę nastąpiło za wypowiedzeniem dokonany przez pracodawcę w sytuacji, gdy z orzeczenia sądu wynika wyłącznie, że rozwiązanie z pracownikiem umowy o pracę bez wypowiedzenia z jego winy było nieuzasadnione, natomiast z treści tego orzeczenia nie wynika, że rozwiązanie umowy o pracę nastąpiło z naruszeniem przepisów o rozwiązywaniu w tym trybie umów o pracę?

2. Czy na gruncie przepisów prawa pracy pojęcie nieuzasadnione rozwiązanie umowy o pracę jest tożsame z pojęciem rozwiązania umowy o pracę z naruszeniem przepisów prawa pracy, czy też są to różne pojęcia, mając na uwadze posługiwanie się tymi pojęciami w art. 45 k.p., art. 56 k.p. oraz w art. 61¹ k.p.?

3. Czy art. 56 § 1 k.p. stanowi podstawę do zasądzenia na rzecz pracownika odszkodowania, w przypadku stwierdzenia przez sąd, że rozwiązanie z pracownikiem umowy o pracę bez wypowiedzenia z jego winy było nieuzasadnione, skoro z treści tego przepisu wynika, że odszkodowanie należy się wyłącznie w przypadku stwierdzenia, że takie rozwiązanie było niezgodne z przepisami o rozwiązywaniu umowy o pracę w tym trybie?

W związku z powyższym pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej zwrotu kosztów postępowania za II instancję wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kwotę 17 zł tytułem uiszczonej opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, a także ponowne rozpoznanie wniosku pozwanej o kosztach postępowania za I instancję.

W uzasadnieniu znalazło się rozwinięcie powyższych zarzutów i wniosków.

W odpowiedzi na apelację powód, zaprzeczając wszelkim twierdzeniom, argumentacji oraz wnioskom podniesionym przez pozwaną w treści apelacji, wniósł o:

1. oddalenie w całości złożonej przez pozwaną apelacji;
 2. zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania odwoławczego według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych
- ustosunkowując się do twierdzeń pozwanej zawartych w uzasadnieniu apelacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się bezzasadna.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd Rejonowy nie dopuścił się przy rozstrzyganiu niniejszej sprawy naruszenia jakichkolwiek przepisów prawa materialnego, czy to poprzez ich błędną wykładnię, czy też błędne zastosowanie lub niezastosowanie.

W szczególności Sąd I instancji prawidłowo zważył, że powództwo okazało się zasadne, ponieważ w przypadku powoda – ze względu na przedmiot rozstrzygnięcia i wynik sprawy zakończonej prawomocnie wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 29.09.2015 r., sygn. akt IV Pa 78/15 – spełniła się hipoteza przepisu art. 97 § 3 k.p., a także § 5 ust. 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 15.05.1996 r. w sprawie szczegółowej treści świadectwa pracy oraz sposobu i trybu jego wydawania i prostowania (Dz.U. z 1996 r., Nr 60, poz. 282 ze zm.).

Oświadczenie z dnia 25.07.2013 r., które pracodawca złożył powodowi, rozwiązywało umowę o pracę w trybie art. 52 k.p. – bez wypowiedzenia z winy pracownika.

Możliwe przyczyny rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika wymienia § 1 tego artykułu. Oświadczenie złożone powodowi przez pozwaną w dniu 25.07.2013 r. powoływało się na przyczynę wskazaną w punkcie 1: ciężkie naruszenie przez pracownika podstawowych obowiązków pracowniczych.

Zatem odwołanie powoda, które wniósł on do Sądu Rejonowego w Zielonej Górze, a sprawa z którego ostatecznie rozstrzygnięta została wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 29.09.2015 r., sygn. akt IV Pa 78/15, dotyczyło właśnie rozwiązania stosunku pracy w tym, a nie innym trybie.

Natomiast uprawnień pracownika związanych z rozwiązaniem umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika oraz konsekwencji dla pracodawcy w razie zasadnego odwołania do sądu pracy upatrywać należy w oddziale 6 rozdziału II k.p.

Zgodnie z art. 56 § 1 k.p., pracownikowi, z którym rozwiązano umowę o pracę bez wypowiedzenia z naruszeniem przepisów o rozwiązywaniu umów o pracę w tym trybie, przysługuje roszczenie o przywrócenie do pracy na poprzednich warunkach albo o odszkodowanie. O przywróceniu do pracy lub odszkodowaniu orzeka sąd pracy.

Przepis § 2 nakazuje jedynie odpowiednie stosowanie art. 45 § 2 i 3, nie pozostających w związku ze sprawą.

Przepisy oddziału 6 (art. 56, 59, 60) posługują się wyłącznie określeniem „naruszenia przepisów o rozwiązywaniu umów o pracę bez wypowiedzenia” jako określeniem przesłanki zasadności odwołania pracownika do sądu pracy (roszczenie o przywrócenie do pracy albo o odszkodowanie).

Przedmiotem rozpoznania Sądu Okręgowego w sprawie o sygn. akt IV Pa 78/15 mogło być więc jedynie roszczenie powoda przewidziane w art. 56 § 1 k.p., którego podstawą jest naruszenie przez pracodawcę przepisów o rozwiązywaniu umów o pracę bez wypowiedzenia.

Podstawowe znaczenie mają tu przepisy art. 52 § 1 pkt 1-3 i art. 30 § 4 k.p. – zgodnie z którym w oświadczeniu pracodawcy o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia powinna być wskazana przyczyna uzasadniająca wypowiedzenie lub rozwiązanie umowy.

Tak więc wskazanie w oświadczeniu pozwanego pracodawcy przyczyny nieuzasadniającej wypowiedzenia lub rozwiązania umowy również prowadzi do naruszenia przepisów o rozwiązywaniu stosunku pracy.

Zatem skoro rozwiązanie stosunku pracy, zgodnie z wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 29.09.2015 r., było nieuzasadnione – tzn. przyczyna wskazana w oświadczeniu pracodawcy o rozwiązaniu umowy o pracę bez wypowiedzenia nie była przyczyną uzasadniającą rozwiązanie umowy – to oznacza, że rozwiązanie nastąpiło z naruszeniem przepisów o rozwiązywaniu umów o pracę bez wypowiedzenia.

Podstawą prawną zasądzenia przez Sąd Okręgowy odszkodowania musiał być art. 56 § 1 k.p., ponieważ mając na względzie, że roszczenie dotyczyło zwolnienia dyscyplinarnego w trybie art. 52 k.p., postępowanie nie mogło mieć innej podstawy rozstrzygnięcia. Stąd też wynika spełnienie się w niniejszej sprawie hipotezy z art. 97 § 3 k.p.

W myśl tego przepisu, jeżeli z orzeczenia sądu pracy wynika, że rozwiązanie z pracownikiem umowy o pracę bez wypowiedzenia z jego winy nastąpiło z naruszeniem przepisów o rozwiązywaniu w tym trybie umów o pracę, pracodawca jest obowiązany zamieścić w świadectwie pracy informację, że rozwiązanie umowy o pracę nastąpiło za wypowiedzeniem dokonany przez pracodawcę.

Zgodnie natomiast z § 5 ust. 4 ww. rozporządzenia, jeżeli prawomocne orzeczenie o przyznaniu pracownikowi odszkodowania z tytułu niezgodnego z przepisami prawa rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia zostało wydane w związku z rozwiązaniem przez pracodawcę umowy o pracę bez wypowiedzenia z winy pracownika, z naruszeniem przepisów o rozwiązywaniu w tym trybie umów o pracę, pracodawca jest obowiązany wydać pracownikowi niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 3 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia sądu w tej sprawie, nowe świadectwo pracy zawierające informację o rozwiązaniu umowy o pracę za wypowiedzeniem dokonany przez pracodawcę, powołującą art. 97 § 3 Kodeksu pracy.

Pozwany pracodawca bezspornie obowiązków tych nie wykonał, powództwo zatem musiało okazać się zasadne.

Powyższe kwestie nie budziły istotnych wątpliwości prawnych Sądu Okręgowego, a rozstrzygnięcie apelacji nastąpiło na podstawie analizy wyżej omówionych przepisów, co do interpretacji których i zastosowania w niniejszej sprawie Sąd II instancji ma pewność, w pełni podzielając konkluzje Sądu Rejonowego. Nie zaszła zatem potrzeba wystąpienia z pytaniem prawnym w trybie art. 390 § 1 k.p.c.

Mając powyższe na względzie, na podstawie art. 385 k.p.c., apelację należało oddalić jako bezzasadną (pkt I).

O kosztach zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą (pkt II) orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz § 9 ust. 1 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800).